

YKSI KYSYMYS:

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämiset keinona säästää menoja

Vapaa julkaistavaksi 28.9.2026 klo 12.00

KYSYMYS: *Julkista taloutta joudutaan sopeuttamaan myös ensi vaalikaudella. Missä määrin hyväksyisit kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämisiä, jos niillä voitaisiin vähentää hallinnon kustannuksia?*

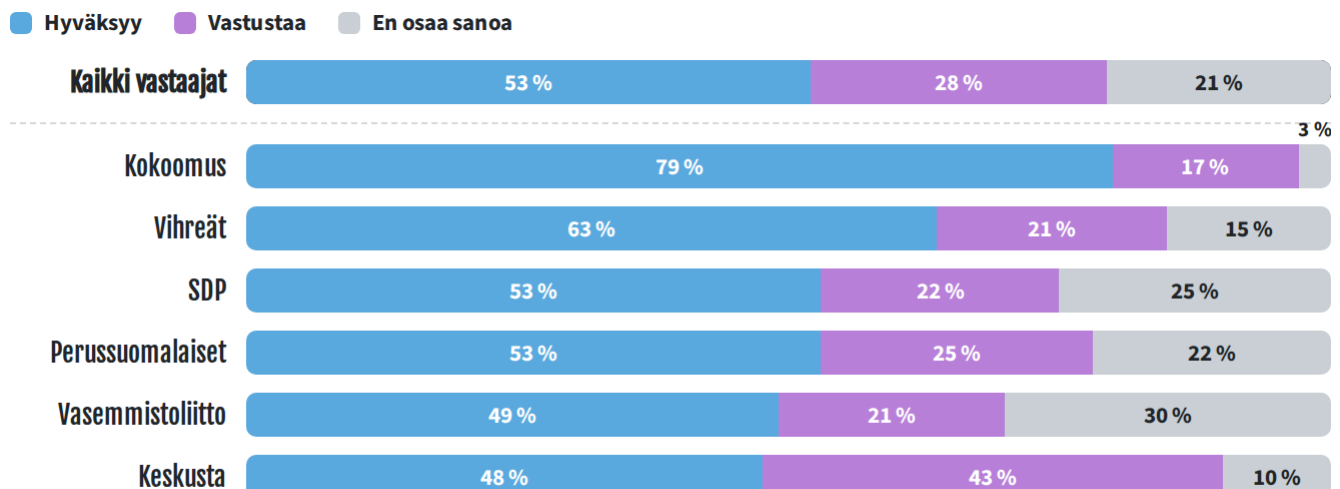
Liitokset nauttivat laajaa hyväksyntää

Noin kaksi kolmesta suomalaisesta (65 %) hyväksyisi kuntien, hyvinvointialueiden tai molempien yhdistämiset ensi vaalikaudella, jos siitä syntyisi säästöjä julkisiin menoihin. Hieman yli puolet (53 %) hyväksyisi kuntaliitokset, ja noin puolet (49 %) hyvinvointialueliitokset.

Puoluekannatuskohtaisissa tuloksissa raportissa tarkastellaan kuutta suurinta eduskuntapuoluetta (kokoomus, perussuomalaiset, SDP, keskusta, vihreät ja vasemmistoliitto), joiden kannattajien vastaajamäärät ovat riittävän suuria luotettavien johtopäätösten tekemiseen. Muiden puolueiden kyselydata löytyy Iro Researchin tutkimusmateriaalista Ajatuspaja Toivon nettisivuilta raportin kohdalta (ajatuspajatoivo.fi/yksi-kysymys/).

Kuntaliitosten hyväksyttävyys puoluekannatuksen mukaan

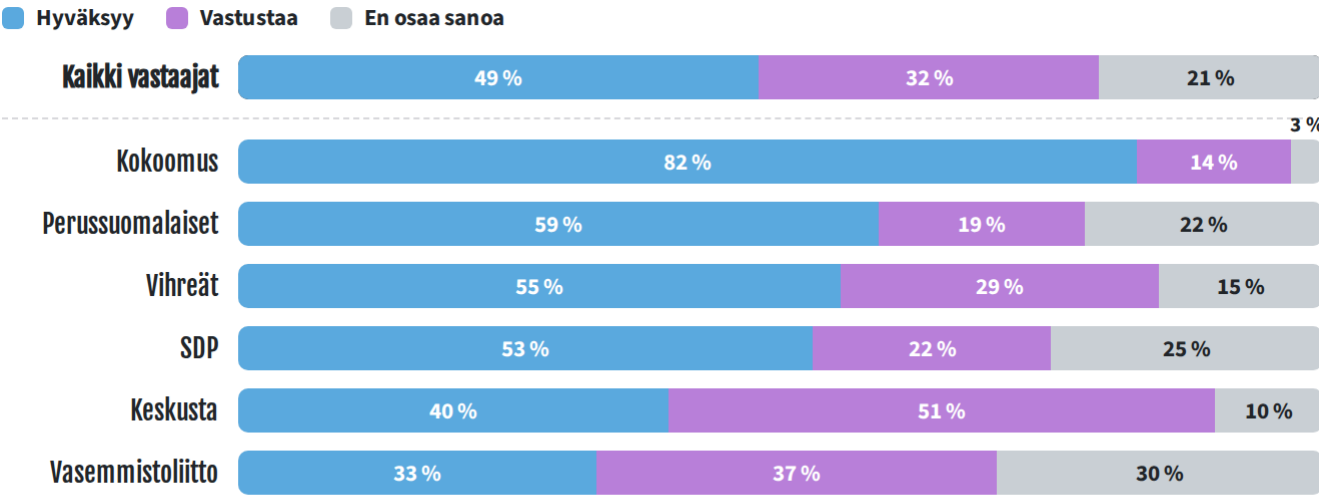
Kysymys: *Julkista taloutta joudutaan sopeuttamaan myös ensi vaalikaudella. Missä määrin hyväksyisit kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämisiä, jos niillä voitaisiin vähentää hallinnon kustannuksia? Osuus, joka hyväksyisi kuntaliitokset (yksin tai yhdessä hyvinvointialueliitosten kanssa), puoluekannatuksen mukaan. Mukana kuusi suurinta eduskuntapuoluetta.*

Kuntaliitosten hyväksyntä puoluekannatuksen mukaan vaihtelee selvästi. Kokoomuksen kannattajista peräti 79 prosenttia hyväksyisi ne, ja myös vihreiden kannattajista selvä enemmistö (63 %). SDP:n ja perussuomalaisten kannattajista hyväksyntä on molemmilla 53 prosenttia. Alle puoleen jää kuntaliitosten kannatus säästötoimena vasemmistoliiton (49 %) ja keskustan (48 %) kannattajien keskuudessa. Keskustan kannattajat myös vastustavat kuntaliitoksia selvästi muita useammin (43 %).

Hyvinvointialueliitosten hyväksyttävyys puoluekannatuksen mukaan

Kysymys: Julkista taloutta joudutaan sopeuttamaan myös ensi vaalikaudella. Missä määrin hyväksyisit kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämiä, jos niillä voitaisiin vähentää hallinnon kustannuksia? Osuus, joka hyväksyisi hyvinvointialueliitokset (yksin tai yhdessä kuntaliitosten kanssa), puoluekannatuksen mukaan. Mukana kuusi suurinta eduskuntapuoluetta.

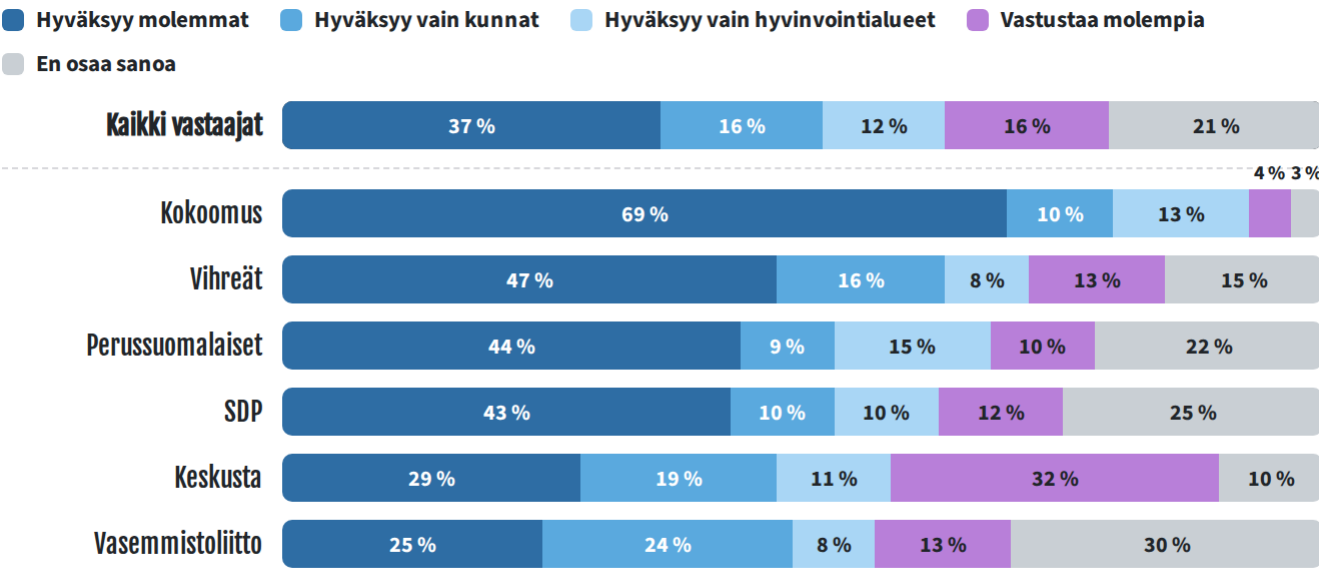

Lähde: Ajatuspaja Toivo Yksi kysymys -julkaisu syyskuu 2026 | Iro Research, n=1000, virhemarginaali +3,2 %-yks.

Hyvinvointialueliitosten kohdalla järjestys muuttuu jonkin verran. Kokoomuksen kannattajista hyväksyntä on vieläkin korkeampi kuin kuntaliitoksissa (82 %). Perussuomalaisten (59 %) ja vihreiden (55 %) kannattajista enemmistö hyväksyy myös hyvinvointialueliitokset. Sen sijaan keskustan kannattajista vain 40 prosenttia ja vasemmistoliiton kannattajista vain 33 prosenttia hyväksyisi hyvinvointialueliitokset – keskustan kannattajista yli puolet (51 %) vastustaa niitä.

Hyväksyy molemmat, vain toisen, vai ei kumpaakaan

Kysymys: Julkista taloutta joudutaan sopeuttamaan myös ensi vaalikaudella. Missä määrin hyväksyisit kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämiä, jos niillä voitaisiin vähentää hallinnon kustannuksia? Vastaukset puoluekannatuksen mukaan. Mukana kuusi suurinta eduskuntapuoluetta.

Lähde: Ajatuspaja Toivo Yksi kysymys -julkaisu syyskuu 2026 | Iro Research, n=1000, virhemarginaali +3,2 %-yks.

Kokoomuksen äänestäjistä 69 prosenttia hyväksyisi sekä kuntien että hyvinvointialueiden yhdistämiset, mikä on selvästi suurin osuus verrattuna muiden puolueiden kannattajaryhmiin. Kokoomuksen jälkeen eniten ajatusta kannattavat vihreiden äänestäjät (47 %), perussuomalaisten äänestäjät (44 %) ja SDP:n äänestäjät (43 %).

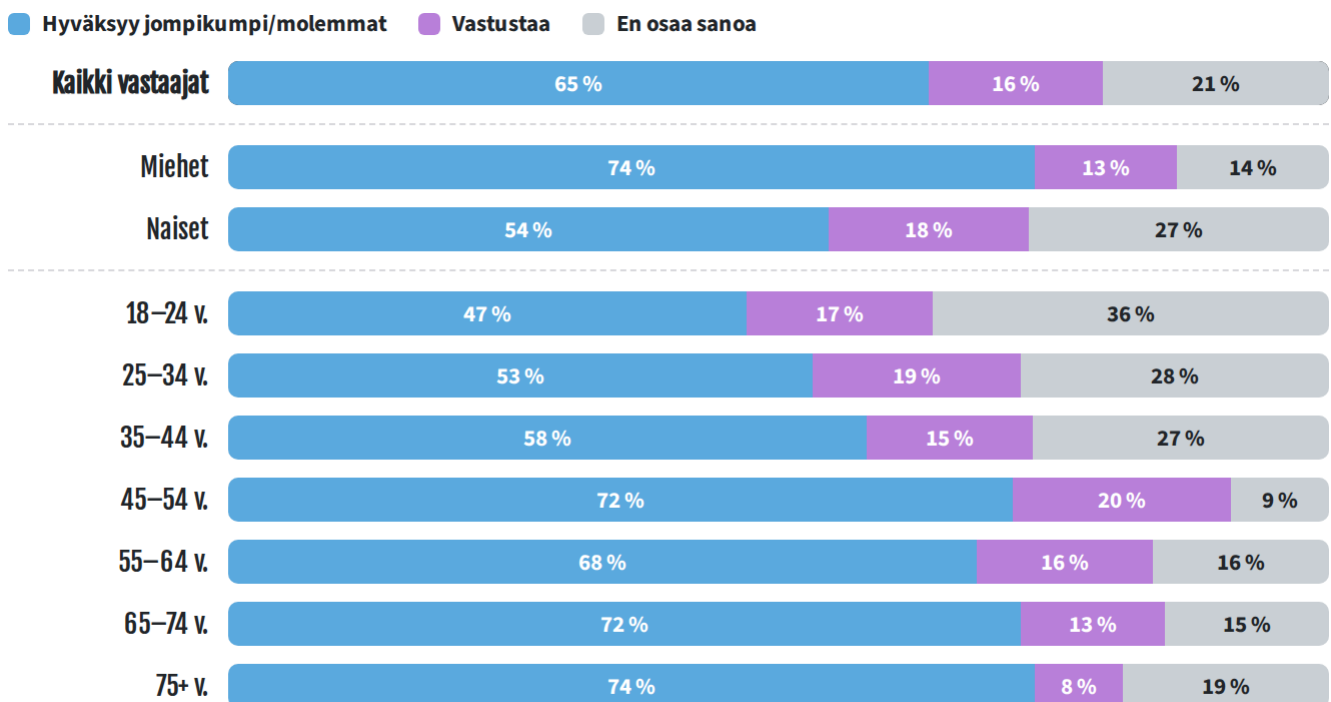
Selvästi varauksellisemmin sekä kunta- että hyvinvointialueiden liitoksiin suhtautuvat keskustan (29 %) ja vasemmistoliiton (25 %) äänestäjät. Keskustan kannattajien joukossa ajatusta yhdistämisistä vastustetaan vahvimmin (32 %). Muiden isojen eduskuntapuolueiden osalta kategorinen vastustus vaihtelee 4–13 prosentin välillä.

Vastaajilta kysyttiin myös, hyväksyisikö vain kuntien yhdistymiset mutta ei hyvinvointialueiden yhdistymisiä, ja toisaalta hyväksyisikö vastaaja hyvinvointialueiden mutta ei kuntien yhdistymisiä. Kokoomuksen, vihreiden, perussuomalaisten ja SDP:n kannattajien joukossa nämä vaihtoehdot saivat selvästi vähemmän kannatusta kuin säästöjen hakeminen sekä kunta- että hyvinvointialueiden liitoksista.

Vasemmistoliiton ja keskustan äänestäjissä tilanne on kuitenkin toinen: pelkän kunta- tai hyvinvointialueliitoksen hyväksyviä on yhteensä jopa hieman enemmän kuin molemmat liitokset hyväksyviä. Suurin osuus valikoivista vastauksista löytyy vasemmistoliiton äänestäjien keskuudesta, joista noin neljännes (24 %) hyväksyisi vain kuntaliitokset. Kaikista vastaajista hieman useampi hyväksyisi pelkät kuntaliitokset (16 %) kuin pelkät hyvinvointialueliitokset (12 %). Pienten eduskuntapuolueiden (RKP, Liike Nyt, KD) tulokset perustuvat alle 30 vastaajaan, joten niitä pitää tulkita suuntaa-antavina.

Tulokset iän ja sukupuolen mukaan

Kysymys: Julkista taloutta joudutaan sopeuttamaan myös ensi vaalikaudella. Missä määrin hyväksyisit kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistämiä, jos niillä voitaisiin vähentää hallinnon kustannuksia? Osuus, joka hyväksyisi kuntien, hyvinvointialueiden tai molempien yhdistämiset, iän ja sukupuolen mukaan.

Lähde: Ajatuspaja Toivo Yksi kysymys -julkaisu syyskuu 2026 | Iro Research, n=1000, virhemarginaali +3,2 %-yks.

Sukupuolten välinen ero on merkittävä myös kokonaishyväksyttävyydessä. Miehistä 74 prosenttia hyväksyisi yhdistymisen välineenä säästöjen aikaansaamiseksi eli joko kuntien, hyvinvointialueiden tai molempien yhdistämiset. Naisista samoin ajattelee 54 prosenttia.

Ikäryhmien välillä erot ovat vielä suurempia. Nuorimmat aikuiset (18–24-vuotiaat) suhtautuvat yhdistämiin kaikkein varauksellisimmin (47 %), ja hyväksyntä nousee ikäryhmä kerrallaan aina 45–54-vuotiaisiin asti (72 %). Sen jälkeen hyväksyntä laskee hieman 55–64-vuotiailla (68 %) ennen kuin nousee uudelleen vanhimmissa ikäryhmissä (65–74 v. 72 %, 75+ v. 74 %).

Johtopäätökset

Enemmistö suomalaisista hyväksyisi kunta- ja hyvinvointialueliitokset hallinnon kustannusten karsimiseksi tarkasteltiinpa liitostyyppejä erikseen (53 % kuntaliitokset, 49 % hva-liitokset) tai yhdessä (65 % jompikumpi tai molemmat). Kuntaliitokset ovat siis hieman hyvinvointialueliitoksia hyväksytympiä, mutta ero ei ole suuri.

Puoluekannatuksen mukaiset erot ovat kuitenkin huomattavia. Kokoomuksen kannattajista erittäin vahva enemmistö (92 %) hyväksyy jonkin liitosmallin, ja tuki on korkea sekä kunta- (79 %) että hva-yhdistymisille (82 %). Keskustan kannattajat sen sijaan erottuvat selvimmin vastustajina. Keskustalaisista 43 prosenttia vastustaa kuntaliitoksia ja yli puolet (51 %) vastustaa hva-liitoksia.

Aihe on ajankohtainen, koska hyvinvointialueiden talous on ollut tiukoilla. Useita alueita uhkaa valtion arviointimenettely alijäämien vuoksi. Kyselytulos viittaa siihen, että keskustelua hallintorajojen tarkistamisesta on syytä käydä aktiivisesti. Noin joka viides (21 %) vastaajista ei osannut ottaa kantaa asiaan, mikä kertonee teeman monimutkaisuudesta.

Tutkimuksen toteutus

Iro Researchin Tuhat suomalaista -tutkimuksen tiedonkeruu tehtiin internetissä Iro Researchin valtakunnalliseen IroNet-kuluttajapaneeliin. Tutkimushaastatteluja tehtiin yhteensä 1000. Otos painotettiin iän, sukupuolen, maakunnan, koulutuksen sekä puoluetustaan mukaan vastaamaan suomalaista väestöä valtakunnallisesti. Tutkimuksen tiedonkeruu-aika oli 15.–23.9.2026. Tutkimuksen tilastollinen virhemarginaali on maksimissaan n. ±3,2 prosenttiyksikköä. Tutkimusaineisto validoidaan vastaajan ja annettujen vastausten suhteen: validointi tehdään vertaamalla paneelihallintajärjestelmän ja vastausten taustatietoja keskenään, analysoimalla annettuja vastauksia ja lomakkeen täyttöastetta sekä erinäisin loogisuustarkistuksin.

Lisätietoja:

Raine Tiessalo, ajatuspaja Toivon toiminnanjohtaja

+358 50 4355 898

raine.tiessalo@toivoajatuspaja.fi

